

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	№ А-19-0027-368
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка
ID ОП у ЄДЕБО	33554
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Екологія, другого (магістерського) рівня вищої освіти, 10 Природничі науки, 101 Екологія
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	http://193.105.7.210:8181/sites/default/files/2019/Відомості%20про%20самооцінювання%20ОП%20Екологія.pdf
Посилання на звіт експертної групи	

Пропозицію розглянуто та схвалено на засіданні галузевої експертної ради:

Назва ГЕР	10 Природничі науки
Дата засідання	16.01.2020
№ протоколу	9

Доповідач	Михайленко Владислав Іванович
-----------	-------------------------------

1. Призначення висновку

Цей експертний висновок складений галузевою експертною радою (ГЕР) Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Розгляд акредитаційної справи ГЕР є однієї із стадій процедури акредитації, що проводиться Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/33851.

Експертний висновок ГЕР складається на основі звіту експертної групи, що проводила акредитаційну експертизу, та зауважень ЗВО до нього. Він розглядається на засіданні ГЕР та схвалюється колегіально. Експертний висновок ГЕР разом з іншими матеріалами у подальшому розглядається на засіданні Національного агентства.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

◊ наявні

◊ виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

◊ відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

◊ встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

+ відсутні

Обґрунтування:

Підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації – відсутні

3. Підсумки роботи експертної групи та їх оцінка ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає оцінку підсумкам роботи експертної групи у контексті встановлених нею рівнів відповідності Критеріям. Якщо ГЕР вважає, що експертна група неправильно оцінила відповідність певному Критерію, вона має належним чином обґрунтувати це.

Критерій	Рівень відповідності (експертна група)	Стислий підсумок аналізу експертної групи	Рівень відповідності (ГЕР)	Обґрунтування зміни рівня відповідності (якщо він відрізняється від визначеного експертною групою)
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В	ОП має чітко сформульовані цілі, які відповідають Місії та Стратегії ХНТУСГ до 2021 року, спирається на досвід аналогічних ОП провідних вітчизняних та іноземних ЗВО, є унікальною в частині галузевого аспекту – сільськогосподарський напрямок. ОП відповідає затвердженому Стандарту вищої освіти 101 Екологія та забезпечує досягнення всіх результатів навчання визначених у Стандарті. При цьому, за наявності затвердженого Стандарту ВО 101 Екологія, робоча група допустила некоректність в самоаналізі щодо визначення програмних результатів навчання вимогам Національної рамки кваліфікацій. Також необхідно посилити участь роботодавців у залученні до освітнього процесу та у роботі ДЕК.	В	
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	Е	Структура, обсяг і зміст ОП «Екологія» відповідає предметній області спеціальності 101 Екологія і затвердженому Стандарту ВО 101 «Екологія» (другого магістерського	Е	Порушення норм чинного законодавства не допустимо що, очевидно, має бути виправлено одразу.

		<p>рівня) та спрямовані на розвиток та формування визначених ОП загальних та фахових компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, засвоєння практичних знань, умінь та навичок. Зміст освітньої програми відповідає предметній області спеціальності, напрямку та змісту дисциплін були вибрані з врахуванням позицій стейкхолдерів. Проте, частка навчальних дисциплін за вибором здобувачів вищої освіти, складає 21 кредит ОП (23,3%), що не відповідає пункту 15 статті 62 Закону України «Про вищу освіту». У навчальному плані присутні «дисципліни за вибором університету», що не передбачено діючим Законом. Обов'язковий компонент ОП «Інновації в агробізнесі» (обсяг 4 кредити ЄКТС) в навчальному плані віднесено до дисциплін за вибором студента. Кількість дисциплін у першому навчальному році складає 19, що не відповідає вимогам чинного наказу МОНУ від 26 січня 2015 року № 47 «Про особливості формування навчальних планів на 2015/2016 навчальний рік» та листу МОНУ від 13.03.2015_№_1/9-126. Тижневе аудиторне навантаження у другому семестрі, перевищує максимальні вимоги для освітнього рівня магістра – 18 годин (лист № 1/9-119 від 26.02.2010 «Про Методичні рекомендації щодо запровадження ЄКТС та її ключових</p>		
--	--	--	--	--

		документів у ВНЗ»).		
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В	Правила прийому на навчання за ОП є чіткими та зрозумілими. Вони оприлюднені на сайті ЗВО і не містять ознак дискримінації для потенційних вступників на навчання за магістерською освітньою програмою «Екологія». правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, є чіткими та зрозумілими та регулюються відповідними документами, які опубліковані на сайті ЗВО. На сайті ЗВО не опубліковано програму додаткового фахового випробування. Документи ЗВО для визнання результатів навчання неформальної освіти за ОП «Екологія» відсутні. Академічна мобільність не реалізується в повному обсязі.	В	
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	В	Форми та методи навчання і викладання, що обрані ЗВО, сприяють досягненню заявлених в ОП цілей та результатів навчання. Інформація про освітній процес доступна, зрозуміла та надана вчасно, а інформування здійснюється, у тому числі, з використанням силабусів, щодо усіх освітніх компонентів ОП. У ЗВО проводиться на регулярній основі анонімне анкетування щодо рівня задоволеності здобувачів методами навчання і викладанням на ОП. На ОП «Екологія» викладачі серйозно	В	

		підходять до питання впровадження досліджень в освітній процес, особливо при проходженні науково-дослідної практики, та виконанні кваліфікаційної магістерської роботи. Є необхідність посилити міжнародно-наукову діяльність із залученням студентів, підвищити публікативну активність у виданнях, що індексуються наукометричними базами Scopus та Web of Science, активізувати участь студентів у програмах міжнародного обміну.		
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В	Внутрішня нормативна база ХНТСГУ в повному обсязі врегульовує механізми контрольних заходів, процедури оцінювання здобувачів ВО та питання дотримання академічної доброчесності, що підтверджено під час виїзної експертизи. Зокрема, За ОП «Екологія» другий (магістерський) рівень вищої освіти у ХНТСГУ затверджений відповідний стандарт вищої освіти, згідно з яким здійснюється атестація здобувачів. Університету приділити увагу використанню відповідних інформаційно-технічних засобів для перевірки магістерських робіт на плагіат.	В	
Критерій 6. Людські ресурси	В	Професійна кваліфікація викладачів, задіяних у реалізації ОП, в повній мірі забезпечує досягнення визначених ОП цілей та результатів навчання. Добір викладачів для забезпечення програмних результатів навчання за ОП	В	

		здійснюється в умовах відкритості, гласності, законності об'єктивності та обґрунтованості рішень конкурсної комісії, неупередженого ставлення до кандидатів. Кафедра використовує наявний потенціал роботодавців для виконання науково-дослідницьких робіт студентів та науково-педагогічних працівників. В університеті завдяки індивідуальним рейтингам НПП створена система заохочення викладачів за досягнення у фаховій сфері, яка є підставою для преміювання, встановлення надбавок, тощо. Проте, залучення професіоналів-практиків, експертів в галузі для проведення аудиторних занять не здійснювалось.		
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В	Матеріально-технічні ресурси та навчально-методичне забезпечення в повній мірі забезпечує реалізацію визначених цілей та програмних результатів навчання за ОП «Екологія»; університет забезпечує безоплатний доступ здобувачів вищої освіти до необхідної інфраструктури та інформаційних ресурсів; в університеті створені умови для успішного навчання та безпечної життєдіяльності студентів, що дає можливість задовольнити потреби усіх стейкхолдерів освітнього процесу. В університеті розроблений «Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення», який	В	

		розміщено на сайті університету. В університеті розгляд звернень, скарг і повідомлень студентів, науково-педагогічних працівників та інших учасників освітньо-виховного процесу, вжиття заходів щодо їх усунення та профілактична робота щодо конфліктних ситуацій, покладено на етично-фахову комісію. Для посилення екологічної складової навчання за ОП «Екологія» було б слушно виділити на кафедрі спеціалізовану екологічну лабораторію.		
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В	В ЗВО затверджене та оприлюднене на офіційному веб-сайті «Положенні про організацію освітнього процесу в ХНТУСГ», яке передбачає процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичність перегляду ОП. ЗВО проводить періодичні студентські опитування з питаннями щодо змісту та якості викладання, участі в забезпеченні якості. Позиція студентів взята до уваги при перегляді ОП. Представники роботодавців беруть участь в засідання Вченої ради інституту, засіданнях випускової кафедри, в днях відкритих дверей та у наукових конференціях ХНТУСГ, але участь роботодавців у розробці ОП слід підвищити. Відзначена корпоративна етика ЗВО, яка сприяє вдосконаленню ОП та освітньої діяльності за нею.	В	Потрібно додати перманентну процедуру періодичного моніторингу та перегляд ОП
Критерій 9. Прозорість	В	Визначені й оприлюднені чіткі та	В	

та публічність		зрозумілі правила та процедури щодо організації освітнього процесу, які зафіксовані у відповідних положеннях. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднив на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про ОП «Екологія», включаючи її цілі, результати та компоненти, задля інформування відповідних зацікавлених стейкхолдерів. З сайту ЗВО ускладнений доступ до ОП «Екологія», що може складати незручності для учасників освітнього процесу та стейкхолдерів.		
Критерій 10. Навчання через дослідження				

4. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків.

1. Необхідно переглянути структуру освітньої програми на відповідність закону “Про вищу освіту”, зокрема у аспекті відведеної частки навчальних дисциплін за вибором здобувачів вищої освіти, яка у даному ЗВО складає 21 кредит ОП (23,3%), що не відповідає пункту 15 статті 62 Закону України «Про вищу освіту». Також слід відмітити, що обов'язковий компонент ОП «Інновації в агробізнесі» в навчальному плані віднесено до дисциплін за вибором студента, що також є некоректним.

2. Ввести необхідні корективи у навчальні плани:

- У першому навчальному році кількість дисциплін складає 19, що не відповідає вимогам чинного наказу МОНУ від 26 січня 2015 року № 47 «Про особливості формування навчальних планів на 2015/2016 навчальний рік» та листу МОНУ від 13.03.2015_№_1/9-126
- У другому семестрі тижневе аудиторне навантаження перевищує максимальні вимоги для освітнього рівня магістра –18 годин (лист № 1/9-119 від 26.02.2010 «Про Методичні рекомендації щодо запровадження ЄКТС та її ключових документів у ВНЗ»).

3. Розробити документ для визнання результатів навчання здобувачів у неформальній освіті та опублікувати його на сайті ЗВО. Це може бути зроблено або у вигляді окремого документу, або враховано у положенні “Про рейтингове оцінювання здобувачів вищої освіти”, згідно з яким здобувачам нараховуються додаткові бали за участь у науковому, спортивному та громадському житті університету.

4. Посилити участь роботодавців у залученні до освітнього процесу та розробці освітньої програми. Оскільки випускників за цією освітньою програмою ще немає, то перелік необхідних компетенцій та умінь було б доцільно встановлювати саме за активної участі стейкхолдерів.

5. Оновити сайт та пошукову систему сайту.

6. Відсутня інформація чи коротка анотація до блоку “Інформаційний пакет ЄКТС”, що є необхідною складовою для всіх закладів вищої освіти, які прагнуть до збільшення кількості подвійних дипломів та розширення мережі учасників програм академічного обміну.

7. Інформація, наведена на сайті, має бути двома мовами: державною та англійською.

8. Варто запроваджувати практику оприлюднювати всіх проєктів документів, особливо проєктів змін до ОП для громадського обговорення не пізніше як за 1 місяць до їх розгляду, а також таблицю пропозицій протягом 1 тижня після закінчення громадського обговорення. Це

дозволить розширити мережу зовнішніх стейкхолдерів та визначити їхню міру впливу на діяльність закладу освіти.

9. Потрібно додати перманентну процедуру періодичного моніторингу та перегляд ОП.

5. Підсумки

Виходячи із викладеного, галузева експертна рада рекомендує Національному агентству прийняти рішення про:

◁ акредитацію ОП з визначенням «зразкова»

+ акредитацію ОП

◁ умовну (відкладену) акредитацію ОП

◁ відмову в акредитації ОП

Голова ГЕР 10

Олександр ГОЛУБ